

ชื่อวิทยานิพนธ์ กระบวนการแก้ไขปัญหาคความยากจนของคนจนในเขตเมืองใหม่ด้วยการใช้พลังชุมชน:

กรณีศึกษากลุ่มแม่บ้านในชุมชนภาณุมาภรณ์ เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัย นางสาววิฬาร์ศณี ขำเจริญ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี อาจารย์ที่ปรึกษา (1) ดร. ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2) ผศ. ดร. วาสนา เพิ่มพูล (3) ดร. ปณิตดา ยิ้มสกุล ปีการศึกษา 2549 จำนวนหน้า 137 หน้า

คำสำคัญ การแก้ไขปัญหาคความยากจน คนจนในเขตเมืองใหม่ พลังชุมชน กลุ่มแม่บ้าน

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสาเหตุและดำเนินการแก้ไขปัญหาคความยากจนด้วยการใช้พลังชุมชนให้กับประชาชนกลุ่มแม่บ้านในชุมชนภาณุมาภรณ์ เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มเป้าหมายของการพัฒนา คือ แม่บ้านในชุมชนภาณุมาภรณ์ จำนวน 7 คน การวิจัยแบ่งออกเป็น 5 ระยะเวลา คือ ศึกษาและเตรียมชุมชน ศึกษาสาเหตุปัญหาและจัดทำยุทธศาสตร์ การพัฒนาศักยภาพและแก้ปัญหาคความยากจน การประเมินผล และตรวจสอบข้อมูลและเขียนรายงานการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย การสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการประชุมระดมความคิด ตรวจสอบข้อมูลโดยวิธีการตรวจสอบสามเส้า และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มแม่บ้านที่เป็นเป้าหมายของการพัฒนา มีสาเหตุความยากจน จากการขาดความมั่นคงในอาชีพและรายได้ ขาดความมั่นคงทางด้านที่อยู่อาศัย รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย และการกู้เงินทั้งในและนอกระบบ ในส่วนของพลังชุมชนที่นำมาใช้แก้ปัญหาคความยากจน คือ กลุ่มภาคีจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และกลุ่มภาคีในชุมชน ยุทธศาสตร์ที่ใช้ในการแก้ปัญหาคความยากจน 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์การเพิ่มรายได้ ยุทธศาสตร์การลดรายจ่าย ยุทธศาสตร์การสร้างนิสัย และยุทธศาสตร์การขยายโอกาส ซึ่งผลการประเมินการใช้ยุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหาคความยากจน พบว่าพลังชุมชนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยผลักดันและสนับสนุนให้เกิดการดำเนินการแก้ปัญหาคความยากจนขึ้นในชุมชน ซึ่งส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายมีชีวิตความเป็นอยู่ และสุขภาพที่ดีขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น มีค่าใช้จ่ายลดลง ที่พักอาศัย และสภาพแวดล้อมน่าอยู่ขึ้น มีความรู้ความสามารถที่จะพัฒนาตนเองมากขึ้น และมีอาชีพที่มีรายได้แน่นอนสามารถพึ่งพาตนเองได้

Thesis Title : The Process of Poverty Alleviation of The Poor in Newly Urbanization Areas By The Community Empowerment: A Case Study of The Housewives In Phanumaporn Community, Jomthong District, Bangkok.

Researcher : Miss Vilasanee Khamcharoen. Master of Arts (Social Sciences for Development). Dhonburi Rajabhat University. Thesis advisors: (1) Dr. Choochat Phuangsomjit (2) Asst. Prof. Dr. Wasana Permpool (3) Dr. Panadda Yimsakul. Academic year: 2006. 137 pp. Keywords: Poverty Alleviation, The Poor in Newly Urbanization Areas, Empowerment, The Housewives.

Abstract

The objectives of this research were to study the causes and alleviate the poverty problems of the poor in the community of Phanumaporn Community, Jomthong District, Bangkok. The target group was consisted of 7 housewives in Phanumaporn community. The research was composed of 5 steps as follows: studying the problems and preparing the community, studying the causes of the problems and making strategies to empower the community's potential to solve poverty problems, evaluating them and examining the information and writing the research report. Data was collected by observations, interviews, one focus group discussion, and brain storming. Data was validated by triangulation method and analyzed by content analysis.

Results of the study indicated that the target group had poverty problems because of the uncertainty of their occupation and incomes, insecurity of housing, inadequacy of income, and debt in banking system and non - banking system. The community empowering methods used in solving the problems were from the government sectors, private sectors and from the community itself. The poverty alleviation was composed of 4 strategies as follows: income increasing, expense decreasing, self-discipline setting, and expanding the job opportunities. The result of strategies indicated that the community empowerment was the crucial strategy to solve the poverty problems in this community. The result of strategy evaluation indicated that the target group had the better living, better health, more incomes, lower expenses, better housing and environment, ability to develop themselves, having a stable career and self support.